

مانیفست کمونیست

کارل مارکس
فردریک انگلس

نشر طلایه پُرسو

فهرست

- مقدمه‌ی ناشر ۵
- مقدمه ۹
لئون تروتسکی
- پیش‌گفتار بر چاپ آلمانی سال ۱۸۷۲ ۲۵
کارل مارکس و فردریک انگلس
- از پیش‌گفتار بر چاپ آلمانی سال ۱۸۹۰ ۲۹
فردریک انگلس
- مانیفست حزب کمونیست ۳۵
کارل مارکس و فردریک انگلس
- بخش اول: بورژواها و پرولترها ۳۶
- بخش دوم: پرولترها و کمونیست‌ها ۵۴
- بخش سوم: ادبیات سوسیالیستی و کمونیستی ۶۷
- بخش چهارم: موضع کمونیست‌ها نسبت به
احزاب مختلف آپوزیسیون کنونی ۸۲
- توضیحات ۸۵
- فهرست اعلام ۹۵

مقدمه

به قلم لئون تروتسکی

اکتبر ۱۹۳۷

به سختی می‌توان باور کرد که با صدمین سالگرد مانیفست حزب کمونیست فقط ده سال فاصله داریم! این بیانیه که بیش از هر بیانیه‌ی دیگری نشان‌دهنده‌ی نوعی در ادبیات جهانی است، حتی امروز هم ما را با طراوت خود شگفت‌زده می‌کند. انگار مهم‌ترین بخش‌های آن همین دیروز نگاشته شده است. تردیدی نیست که نویسندگان جوان این بیانیه (مارکس ۲۹ ساله و انگلس ۲۷ ساله) توانستند بیش از هر کس دیگری پیش از ایشان، و شاید بیش از هر کس دیگری پس از ایشان، به آینده‌ی دورتری بنگرند.

در مقدمه‌ی مشترکی که مارکس و انگلس بر چاپ ۱۸۷۲ نوشتند اعلام کردند که، به رغم کهنه شدن برخی از بخش‌های نه چندان مهم این مانیفست، دیگر به خود این حق را نمی‌دهند که تغییری در نسخه‌ی اصلی آن بدهند. چرا که مانیفست به آن زودی، یعنی در طول بیست و پنج سال پس از چاپش، به سندی تاریخی تبدیل شده بود. از آن زمان شصت و پنج سال دیگر سپری شده است. بخش‌های منفردی از مانیفست بیش از پیش در اعماق گذشته فرو رفته‌اند. در این پیش‌گفتار با ایجاز تمام

نخستین بار تروتسکی این مقدمه را به مناسبت ترجمه و انتشار مانیفست به زبان آفریکن Afrikaans نوشت. متن انگلیسی این مقدمه تحت عنوان "نود سال مانیفست کمونیست" در فوریه ۱۹۳۸ در مجله‌ی نیواپترنشال منتشر گردید.

خواهیم کوشید هم ایده‌هایی را مشخص کنیم که امروز به قدرت کامل خود باقی مانده‌اند و هم ایده‌هایی را برشماریم که باید جرح و تعدیل شوند و یا بسط یابند.

۱- نظریه‌ی ماتریالیستی تاریخ، که مارکس مدت زمانی کوتاه پیش از تدوین مانیفست کشف و با مهارتی شایسته در این مکتوب بکار بست، از بوته‌ی آزمایش حوادث و ضربات انتقاد مستخاصمان کاملاً پیروز درآمده است. این نظریه امروز یکی از باارزش‌ترین ابزار تفکر بشری است. سایر تعبیرات به عمل آمده از جریان تاریخ، کل مفهوم علمی خود را یکسره از دست داده‌اند. با اطمینان تمام می‌توان اعلام کرد که در عصر ما محال است انسان بتواند بدون درک تفسیر ماتریالیستی تاریخ نه تنها مبارزی انقلابی بلکه حتی ناظری تعلیم یافته در علم سیاست باشد.

۲- اولین فصل مانیفست با این کلمات آغاز می‌شود: "تاریخ تمام جوامعی که تاکنون وجود داشته، تاریخ مبارزات طبقاتی بوده است." این اصل، که مهم‌ترین استنتاج از تفسیر ماتریالیستی تاریخ است، در مبارزه‌ی طبقاتی بی‌درنگ تبدیل به موضوع دعوا شد. سالوسان ارتجاعی، جزمی‌اندیشان لیبرال و دموکرات‌های ایده‌آل‌گرا علیه نظریه‌ای که در برابر "رفاه همگانی"، "وحدت ملی"، و "حقیقت ابدی اخلاقی"، مبارزه بر اساس منافع مادی را به عنوان نیروی محرکه‌ی تاریخ جایگزین می‌کرد، حملاتی سخت زهرآگین را آغاز کردند. بعدها افرادی از صفوف خود جنبش کارگری نیز به صفوف آن‌ها پیوستند. این‌ها همان تجدیدنظرطلبان بودند. کسانی که می‌خواستند با یک دیدگاه سازشکارانه و در دفاع از آشتی طبقاتی به بررسی مارکسیسم پردازند و در آن "تجدیدنظر" کنند. بالاخره، در دوران خود ما، جانشینان قلبی و

مانیفست حزب کمونیست

کارل مارکس و فردریک انگلس

شبحی در اروپا سیر می‌کند - شبح کمونیسم. تمام قدرت‌های اروپای کهن، پاپ و تزار، مترنیخ و گزوت^۱، رادیکال‌های فرانسه و پلیس مخفی آلمان، در اتحادی مقدس گرد آمده‌اند تا خود را از چنگ این شبح خلاص کنند. (۱۸)

کجاست حزب آپوزیسیونی که رقبای صاحب قدرتش بدان برچسب کمونیست نزده باشند؟ کجاست آپوزیسیونی که به‌نوبه‌ی خود داغِ تهمت کمونیسم را بر احزاب پیشرفته‌تر آپوزیسیون و نیز به حریفانِ مرتجعِ خود نزده باشد؟

از این واقعیت دو نتیجه حاصل می‌شود:

۱- تمام قدرت‌های اروپا هم‌اکنون پذیرفته‌اند که کمونیسم خود یک قدرت است.

۲- اکنون زمان آن فرا رسیده است که کمونیست‌ها نظریات، اهداف و گرایش‌های خود را آشکارا و در برابر چشم همه‌ی جهانیان منتشر نمایند و با صدور بیانیهِی خودِ حزب با این افسانه‌ی کودکانه‌ی شبح کمونیسم

مانیفست بین دسامبر ۱۸۴۷ و ژانویه ۱۸۴۸ نوشته شد. متن اصلی به زبان آلمانی بود و در فوریه ۱۸۴۸ در لندن منتشر شد. سپس به انگلیسی ترجمه شد و فردریک انگلس در سال ۱۸۸۸ ترجمه‌ی انگلیسی را ویرایش کرد. انگلس همچنین در سال ۱۸۹۰ پاورقی‌هایی را بر متن آلمانی افزود که متعاقباً به انگلیسی ترجمه شدند و متن حاضر این پاورقی‌های انگلس را هم شامل می‌شود. (یادداشت انتشارات پات‌فایندر)